

דף מקורות - פרשת ראה – שמחת השלמים

השיעור השבועי של הרב יצחק חי זאגא בבית הרב קוק, אור לכז' מנחם אב תשע"ו

א. דברים יא' - ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה.. והיה כי יביאך ד' אלוקיך אל הארץ אשר אתה בא שמה לרשתה ונתתה את הברכה על הר גרזים ואת הקללה על הר עיבל.

ב. דברים יב' - כי אם אל המקום אשר יבחר ד' אלוקיכם.. לשום את שמו שם לשכנו תדרשו ובאת שמה. והבאתם שמה עלתיכם וזבחיכם ואת מעשרתיכם ואת תרומת ידכם ונדריכם ונדבתיכם ובכרת בקרכם וצאנכם. ואכלתם שם לפני ד' אלוקיכם ושמחתם בכל משלח ידכם ובתיכם אשר ברכך ד' אלוקיך.. והיה המקום אשר יבחר ד' אלוקיכם בו לשכן שמו שם שמה תביאו את כל אשר אנכי מצוה אתכם עולתיכם וזבחיכם מעשרתיכם ותרמת ידכם.. ושמחתם לפני ד' אלוקיכם אתם ובניכם ובנותיכם.. לא תוכל לאכל בשעריך מעשר דגן ותירשך ויצהרך ובכרת בקרך וצאנך וכל נדריך אשר תדר ונדבתיך ותרומת ירך. כי אם לפני ד' אלוקיך תאכלנו במקום אשר יבחר ד' אלוקיך בו אתה ובנך ובתך ועבדך ואמתך והלוי אשר בשעריך ושמחת לפני ד' אלוקיך בכל משלח ירך.

ג. ספורנו - לפני ה' אלוקיכם ושמחתם. עבדו את ה' בשמחה כראוי לכל עובד מאהבה. בכל משלח ידכם. כי אז תצליחו את דרכיכם ואז תשכילו.

ד. רש"ר הירש - השיא של עבודת ה' הוא האכילה ושמחת החיים לפני ה' במקדשו, וזו היא מידה אופיינית של היהדות. בכך היא נבדלת מן האליליות העתיקה שאלוהיה הם תולדות הפחד והם עונים את שמחת האדם ואת אושרו. בכך היא נבדלת גם מן הטעות המודרנית המפצלת את נפש האדם והמבקשת את ה' רק ב"רוח", אך מפקירה את החיים החושניים לשקיעה מחוסרת קדושה.

ה. ירושלמי חגיגה פ"א ה"ב - א"ר לעזר נאמר כאן שמחה ונאמר להלן שמחה מה שמחה האמורה להלן שלמים אף כאן..

ו. דברים כז' - והיה ביום אשר תעברו את הירדן.. והקמת לך אבנים גדולות ושדת אתם בשיד. וכתבת עליהן את כל דברי התורה הזאת.. תקימו את האבנים.. בהר עיבל.. ובנית שם מזבח.. וזבחת שלמים ואכלת שם ושמחת לפני ד' אלוקיך. ספורנו – על שתכנס אז עמו לברית בהר גריזים ובהר עיבל.

ז. פסחים קט. - תניא רבי יהודה בן בתירא אומר בזמן שביהמ"ק קיים אין שמחה אלא בבשר שנאמר (דברים כז) וזבחת שלמים ואכלת שם ושמחת לפני ה' אלוקיך ועכשיו שאין בית המקדש קיים אין שמחה אלא ביין.. סוכה מב: - ההלל והשמחה שמונה.. רש"י – והשמחה, לאכול בשר שלמים, דקיימא לן בפסחים: בזמן שבית המקדש קיים אין שמחה אלא בבשר, שנאמר וזבחת שלמים ואכלת שם ושמחת, ואף על גב דהאי קרא לאו ברגלים כתיב, דהאי קרא בהר גרזים ובהר עיבל כתיב, מיהו ברגלים שמחה כתיבא, ושמחת בחגך.

ח. בית יוסף או"ח תקקט' - ובמ"ש רבינו והאנשים אוכלים בשר ושותין יין. מסיים הרמב"ם שאין שמחה אלא בבשר ואין שמחה אלא ביין... ויש לתמוה על הרמב"ם למה הצריך שיאכלו בשר וישתו יין דהא בברייתא קתני דבזמן הזה אין שמחה אלא ביין ומשמע דביין סגי בלא בשר.

ט. ויקרא ג' א' - ואם זבח שלמים קרבנו.. רש"י – שלמים. שמטילים שלום בעולם. דבר אחר שלמים שיש בהם שלום למזבח ולכהנים ולבעלים.

י. סנהדרין צא: - אז יבנה יהושע מזבח לה' בנה לא נאמר אלא יבנה מכאן לתחיית המתים מן התורה.

יא. קובץ א' רלא' - רעה חולה היא, כשרגש המוסרי מתעדן יותר מדאי, עד שלא די שהוא משמש בתור כח עוצר בבא תור המעשה, שלא תשולח יד לעשות רע, אלא הוא מאיים תמיד ביראת עונות הסובבים את האדם, במעשה ובמחשבה. הפחד הנפרז מכל חטא, מאבד טובו של האדם, ועושה אותו למין בריה שפלה שאינה עושה דבר, כ"א שוכבת ורועדת. האדם צריך להאמין בחייו, להאמין בכחו החמרי ובכחו המוסרי יחד. האמונה היא כוללת הכל, כמו האהבה. האמונה בחיים היא ברכת ד', כמו שאי האמונה היא הקללה היותר איומה – "ולא תאמין בחיך". כשאדם מאמין בחייו הרוחניים, הוא מוצא קורת רוח בעמל נפשו, והוא הולך ומתעלה.

יב. קובץ א' רלנ' – כבר אחד ר' חסדאי קרשקש את האמונה עם השמחה, שהיא ג"כ מתאחדת עם האהבה, שהיא תוכל לבא ע"י הסתכלות תדירית בהירה במושגים הרוחניים, בהגברת הטוב הרוחני, ע"י תלמוד העליון וסקירותם ההקפית. וכיון שימצאו משכילים עסקנים בקביעות ברזי תורה, תתגלה האורה הכללית בכל הדרה לפניהם. וכל מה שימצאו יותר תלמידים מקשיבים לבהירות לימודי תוכן האמונה והאהבה והשמחה, הרי הנשמה הכללית של האומה נעשית חזקה וערה יותר. אמנם לפי התרבות הכח, צריך שיהיה מתלווה עמו ג"כ הסיפור והקצב, וזה בא ע"י המדעיות.. אע"פ שזו אינה נותנת את התוכן העמוק והעשיר של גנזי האמונה הקדושים ותהומיים, מ"מ היא מועלת לתן צביון של מדע לכל העושר של הרוח, המצטבר בשפע גדול לרגלי הלימוד הפנימי.

יג. אורות הקודש ג' קה' - שנאה היא העצבות, מפני שהיא נובעת ממקור היותר משחת שבדעות וברגשות. הידיעה, שהאדם בהתגלותו בתור בעל רצון, אופיו משתלם כולו בנקודת רצונו דוקא, האושר שלו הוא רצון טוב, כל קוי האושר וההצלחות הרוממות, שלב כל אדם כל כך עורג להם, אינם כי אם תולדות מנקודת חיים מלאים זו, נקודת הרצון הטוב הקדוש והבהיר, ובתוכן זה דומה האדם בחופשו ליוצרו, ליוצר כל.. ואיך לא יהיה האדם מלא תמיד עז וחדוה, אם טובת הטובות, עושר העשירות, הצלחת ההצלחות, מסור ונתון בידו..